

حفاظت و مرمت پالتو پشمی رضا شاه پهلوی موزه هنر و مردم مجموعه تاریخی فرهنگی سعدآباد

مقدمه

پشم الیافی حیوانی است که از بدن گوسفند به دست می‌آید. امروزه بیش از ۲۰۰ نژاد مختلف گوسفند در دنیا شناخته شده که اکثر آنها از نظر تولیدات تجاری و اقتصادی دارای اهمیت چندانی نبوده و صنعت پرورش گوسفند، تنها متکی به ۱۰-۲۰ نژاد آن می‌باشد. مهمترین نژاد گوسفندان ایرانی را می‌توان به این شرح نام برد.

۱- کلکویی ۲- قزل ۳- بلوچی ۴- عربی ۵- فراهانی ۶- گرگانی ۷- کرمانی ۸- کردی ۹- لری ۱۰- ماکویی ۱۱- ترکی ۱۲- زندی ۱۳- مهربانی ۱۴- سنجابی ۱۵- جمور ۱۶- هیرک ۱۷- مغانی ۱۸- افشاری ۱۹- ترکمنی ۲۰- قره گل ۲۱- شال ۲۲- سنگسری ۲۳- خاکستری شیراز ۲۴- بختیاری ۲۵- طالشی ۲۶- نایینی.

برای آسانتر شدن شناخت نژادها، طبقه بندی گوسفندان دنیا از روی نوع پشم آنها صورت می‌پذیرد. به این ترتیب با یک چنین طبقه بندی کلی در میان گوسفندان روبرو خواهیم شد.

تقسیم بندی از نظر تولید پشم و مصرف الیاف پشم

- گوسفندان پشم ظریف
- گوسفندان پشم متوسط
- گوسفندان پشم آمیخته
- گوسفندان پشم بلند
- گوسفندان پشم ضخیم یا پشم قالی

تقسیم بندی از نظر تولید پشم و مصرف الیاف پشم

با توجه به پشمی که گوسفندان تولید می‌نمایند، می‌توان نژادهای گوسفند دنیا را به پنج گروه کلی تفکیک نمود.

گوسفندان پشم ظریف

این نوع گوسفندان عمدتاً به عنوان گوسفندان مرتع نامیده می‌شوند و به منظور تولید پشم پرورش می‌یابند. گوسفندان پشم ظریف اساساً از نژاد مرینوس و آمیخته‌های آن هستند که از اسپانیا به سایر نقاط دنیا منتقل گردیده‌است. نام‌های اطلاق شده به این نژاد در رابطه با کشورهای پرورش دهنده آن می‌باشد، مانند مرینوس فرانسوی، مرینوس آمریکایی و مقدار تولید پشم در آنها بالاتر از ۱۰ پوند (۴ کیلوگرم) می‌باشد و مقدار عرق و چربی آن بالاست و بعد از شستن، ۴۰-۷۰ درصد کاهش وزن دارد. قطر الیاف کم و بین ۱۷-۲۴ میکرون متفاوت است. طول دسته‌الیاف آنها ۲-۴ اینچ (۵ تا ۱۰ سانتی‌متر) می‌باشد و معمولاً به لحاظ ظرافت در درجه S ۶۰ و یا بالاتر درجه‌بندی می‌شوند. در تولید پارچه‌های ظریف فاستونی، کشیاف، زیرپوش ظریف و انواع پوشش‌های لطیف به دلیل نرمی، ظرافت، مقاومت و الاستیسیته کافی و قدرت ریسندگی بالا برای نمدی شدن بکار می‌رود. از نظر قطر و مدولاسیون کاملاً یکدست هستند.

گوسفندان پشم متوسط

این نژادها در اصل در انگلستان پرورش داده شده و گاهی آنها را جزو نژادهای گوشتی طبقه‌بندی می‌نمایند. این گروه دارای رشد سریع و جثه قوی هستند و از نظر کیفیت پشم، پشم این گوسفندان از نظر درخشندگی روشن‌تر از مرینوس بوده و بازدهی آنها بعد از شستشو بیشتر از مرینوس است. از نظر ظرافت معمولاً در درجه S ۶۲ - ۵۲ و طول ۲-۵ اینچ (۵ تا ۵/۱۲ سانتی‌متر) قرار می‌گیرند و در تهیه منسوجات کشیاف و کامو و پارچه‌های زنانه و مردانه و پتو بکار می‌روند. از جمله این نژادها می‌توان به نژادهای سافولک، دورست و وسات‌داون اشاره کرد.

گوسفندان پشم آمیخته

از نظر ظرافت در حد پشم‌های متوسط ولی بلندتر هستند و مقدار تولید پشم در این گوسفندان بیشتر از نژادهای پشم متوسط یا نژادهای داون است و میزان ضایعات حاصل از عمل آوری ریسندگی، کمتر از نژادهای پشم متوسط است و به دلیل داشتن رنگ خوب و درخشندگی در تهیه جوراب، کشباف، پارچه‌های پشمی، فاستونی و نمدهای با ظرافت متوسط بکار می‌روند. نژادهای این گروه عمدتاً دومنظوره هستند و مقدار تولید آنها چه از نظر مقدار پشم و چه از نظر مقدار گوشت در حد مطلوبی قرار دارند. علاوه بر خصوصیات ذکر شده در بالا، سازگاری خوب آنها نسبت به شرایط مزرعه‌ای باعث شده که این نژادها در سراسر دنیا مورد استقبال قرار گیرند. از این گروه می‌توان به نژادهایی مانند کاردیال، تارگی و پلورث اشاره .

گوسفندان پشم بلند

این نوع گوسفندان عمدتاً برای تولید گوشت پرورش یافته و از نظر جثه بزرگترین نژاد گوسفندان دنیا شناخته می‌شوند. ظرافت پشم این گوسفندان بسته به درخشان یا نیمه درخشان بودن متفاوت هستند در حالت نیمه درخشان ظرافت آن تا حدی کمتر از گوسفندان پشم متوسط و حدود 5۵۰ - ۴۴ و طول تارها ۶ تا ۹ اینچ است و در پشم‌های درخشنده ظرافت آنها بین 5۴۴ - ۳۶ و طول تار بلند ۸ تا ۱۵ اینچ (۲۰ تا ۲۷ سانتی‌متر) هستند.

در نوع اول الیاف آنها برای تهیه پارچه‌های پشمی، اورکت، پتو، نمد و سایر بافته‌های پشمی بکار می‌رود و نوع الیاف درخشنده و در تهیه قیطان‌های پشمی، آستری، پارچه‌های براق و نمد بکار می‌رود. از جمله آنها می‌توان نژادهای رامنی، لینکلن و لیسپیستر و بردرلیسیستر را نام برد که به طور عمده در انگلستان و تحت شرایط مرطوب، سرد و پرعلوفه پرورش می‌یابند .

گوسفندان پشم ضخیم یا پشم قالی

این نوع گوسفندان دارای پشمی می‌باشند که در صنعت قالیبافی از کاربرد مطلوبی برخوردار است بدین جهت به آنها گوسفندان با پشم مخصوص قالی نیز گفته می‌شود. ظرافت الیاف پشم آنها بین ۳۵ الی ۵۰ میکرون و طول آن تا ۲۸۰ میلیمتر می‌باشد. برخلاف تولیدات متداول نساجی که نیاز به پشم ظریف دارد تا

بتوانند از آن پارچه‌های لطیف تولید نمایند، صنعت قالیبافی نیاز به پشم‌های خاص دارد که از مشخصات پشم موردنظر برای پارچه بافی برخوردار نیست و از آن نمی‌توان پارچه و منسوجات مرغوب و لطیف تهیه کرد. در کشورهای ایران، چین، پاکستان، افغانستان، ترکیه، رومانی، بلغارستان، روسیه، هندوستان و الجزایر پشم گوسفندان از نوع ضخیم می‌باشد و اگرچه مصرف چندانی برای بافت پارچه ندارند ولی مناسبترین ماده اولیه برای بافت قالی محسوب می‌شوند. سفره پشم این گوسفندان شامل اختلاطی از الیاف پشم حقیقی، هتروتیپ، مو و کمپ می‌باشد. خصوصیات پشم در این نژادها کاملاً متنوع است و قطر و طول تار پشم در آنها به ترتیب ۷۰ میکرون و ۳۰ سانتی‌متر هم ممکن است برسد. پشم این نژادها گذشته از تفاوتی که از نظر طول و قطر با یکدیگر دارند، از لحاظ جعد و استحکام نیز متفاوت هستند در واقع این صفت به علت شرایط جغرافیایی، تغییرات آب و هوایی، نوع علوفه، آمیختگی نژادی و حتی فقر غذایی پدید آمده و از جمله خواص ارثی این گوسفندان به حساب می‌آید.

از الیاف پشم قالی در تهیه پارچه‌های پشمی ضخیم، اورکت، کفپوش‌ها (قالی و قالیچه) و پرده‌های زبر استفاده می‌شود و بر اساس نوع چین (اول و دوم) یا رنگ (سفید، کرم، خاکستری و تیره) و نیز پشم دباغی تقسیم بندی می‌شوند.

پشم

پشم یکی از مهمترین مواد اولیه در صنایع نساجی بوده و از دیرباز بشر توانسته از این الیاف در تهیه پوشاک استفاده نماید. بررسی بقایای تاریخی نشان می‌دهد که بابلیان در ۴۰۰۰ سال قبل از میلاد مسیح در تهیه پارچه از الیاف پشم بهره برده‌اند و با کاربرد پشم در نساجی آشنا شده‌اند. در حال حاضر نیز هیچ یک از الیاف مصنوعی از نظر کیفی نمی‌توانند در بافت پارچه، قالی و گلیم با پشم رقابت نمایند.

علیرغم اینکه کشورهای تولید کننده الیاف طبیعی در توسعه و بهبود این الیاف تلاش بسیاری کرده‌اند ولی باید اذعان نمود که الیاف طبیعی از نظر تحقیقات و پیشرفت جای خود را به الیاف مصنوعی داده‌اند. اگر چه الیاف مصنوعی به دلیل سادگی در استاندارد نمودن کالاهای تولیدی، کاهش ضایعات، راحتی مصرف در کارخانه‌های نساجی، تقاضای زیاد به دلیل داشتن ظاهر ظریف و لطافت خاص، ارزان تر تمام شدن محصول و عدم احتیاج به اطو مورد توجه می‌باشد. ولی در برخی موارد گزارش شده که از نظر بهداشتی حساسیت ایجاد می‌کند. ضمناً الیاف طبیعی دارای خواص ممتازی بویژه در لباس‌های تابستانی، تهیه فرش و کفپوش‌ها

(قالی و قالیچه) و نمد می‌باشد که الیاف مصنوعی نمی‌تواند جایگزین آن شود، که این مزایا به طور مختصر در زیر ذکر شده‌است:

۱. الیاف پشم به دلیل ساختمان شیمیائی و فیزیکی بخصوص، اثر تغییرات جوی بر روی بدن کم می‌کند به این ترتیب که با جذب عرق بدن حالت تعادل در بدن بوجود می‌آورد.
۲. پشم معمولاً حدود ۶۰ درصد بیشتر از الیاف دیگر هوای متراکم را در خود حفظ می‌کند و این عمل باعث می‌شود مقاومت بدن در مقابل تغییرات جوی بیشتر شود.
۳. چون تارهای پشم از تارهای هم قطر و هم حجم خودش وزن کمتری دارد در نتیجه پوشاکی که از آن درست می‌شود بسیار سبک است.
۴. قدرت مقاومت الیاف پشم در برابر عوامل خارجی خیلی زیاد است و در مقایسه با الیاف گیاهی مقاوم تر است.
۵. رنگ‌پذیری الیاف پشم که یکی از عوامل مهم در نساجی است، بسیار خوب است.
۶. مقاومت در برابر صدا، که این مورد در کف پوش پشمی دارای اهمیت فراوان است.
۷. پشم غیر قابل اشتعال است مگر اینکه مستقیماً در معرض آتش قرار بگیرد.
۸. پشم اشعه ماوراء بنفش را از خود عبور می‌دهد و برای سلامتی بسیار مفید است.
۹. به راحتی نمدی یا بافته می‌شود.
۱۰. پشم بسیار قابل ارتجاع است می‌تواند ۳۰٪ از حد نرمال درازتر بشود و هنوز شکل ظاهری خود را حفظ نماید.

معرفی اثر

پالتو پشمی رضا شاه به رنگ قهوه ای تیره که آستری آن از پوست سمور می باشد. تعداد تقریبا 35 پوست سمور در این پالتو استفاده شده است.

Page | 6

پالتو رضا شاه قبل از مرمت

آسیب شناسی

علل و عوامل آسیب رسان به البسه های پشمی

بافته های پشمی مانند سایر مواد آلی تحت تأثیر عوامل محیطی قرار می گیرند از عوامل آسیب رسان به بافته ها عبارتند از:

۱. تابش مستقیم نور
۲. کاهش یا افزایش بیش از حد دما
۳. کاهش افزایش بیش از حد رطوبت
۴. آلودگی های جوی
۵. میکرو ارگانیسمها مانند قارچ و کپک
۶. حشرات و حیوانات موذی
۷. روشها و حالتهای نامناسب نگهداری
۸. از میان عوامل آسیب رسان بید از آفت های مهمی است که خسارت زیادی به البسه پشمی وارد می آورد.

پالتو پوشیده از گرد و غبار و آلودگی

پالتو پشمی موزه هنر و مردم نیز علاوه بر دارا بودن همه این عوامل سطح داخلی نیز در چند محل پاره و یک دم نیز از محل خود جدا می باشد.

آلودگی های سطحی و گردوغبار

پارگی در قسمت های مختلف لباس

بقایای بید زدگی و بید

البسه پشمی باید در تمام طول سال و همه فصول بازبینی شوند ...

حفاظت و مرمت

• پاکسازی

یکی از مهمترین و اولین اقدام ضروری برای اکثر بافته ها، تمیز کردن است. پاک کردن البسه پشمی از گردوغبار کمک بزرگی در نگهداری آن می کند زیرا وجود آلودگی در لابه لای تاروپود لباس پشمی الیاف پشم را آسیب پذیر کرده و در طول زمان آن را تخریب می کند.

Page | 10

همچنین برداشتن بقایای بید از روی لباس و درزهای آستین ها و جیب ها در حفاظت لباس نقش مهمی دارد.

قبل و بعد از پاکسازی گردو غبار سطحی

قبل از پاکسازی

در حین پاکسازی توسط غبار روب

پس از پاکسازی

پاکسازی استر خز لباس

دوخت

روش دوخت پارگی ها به صورت بخیه بوده و کاملاً برگشت پذیر می باشد، تمام نواحی پاره شده به همان صورت قبلی و در جای خود با نخ پنبه و هم رنگ لباس دوخته شده. در قسمت یقه نیز سعی شده با دقت تمام پارگی ها بصورت دندان موشی ظریف به آستر زیرین خود یقه دوخته شود.

قبل و بعد از دوخت پارگی یقه

یقه لباس پس از پاکسازی و دوخت پارگیها

شرایط نهایی لباس

پاکسازی ، مرمت ، مطالعه علمی و تهیه گزارش عملیات مرمتی این اثر ، پانزده روز کاری به طول انجامید.

ضد بید کردن دستباف

از میان عوامل آسیب رسان بید از آفت های مهمی است که خسارت زیادی به فرش وارد می آورد.

الف- بیولوژی حشره بید:

حشره بید پروانه کوچکی است با نام علمی *tincola biseliella* به رنگ زرد که طول بدن آن 9-12 میلیمتر می باشد . پروانه های ماده در طول 2-3 هفته از عمر خود در حدود صد تخم در محل تاخوردگی های فرش و یا سایر منسوجات پشمی می گذارند . تخم های این پروانه در یکی از مراحل عمر خود به صورت « لارو » در می آیند ، اگر خسارات حاصل از بید روی پشم شود و متوجه می شویم خسارات

توسط بید بالغ نیست ، بلکه توسط نوزاد اوست ، یعنی همان لارو که برای رشد خود از پروتئین موجود در پشم تغذیه نموده و با تنیدن تار درروی پشم و حفر دالان هایی در داخل الیاف به آن صدمه می زند و پس از تبدیل شدن به بید ، دوباره تخم گذاری می کنند ، به این ترتیب تعداد لاروها افزایش می یابد

یک حشره بید قادر است پس از چهل نسل در حدود 42 کیلوگرم پشم را نابود کند و در نتیجه میزان تخریب فرش نیز زیاد می شود

در کل دو نوع بید وجود دارد که به پشم صدمه می زند:

۱. بید لباس تحت عنوان Moth

۲. بید قالی تحت عنوان Beethe

ب - روشهای مبارزه با بید:

با تمام خطرهایی که بید دارد مبارزه با آن به طور کامل امکان پذیر و آسان است . بید از زمان قدیم شناخته شده بود و در هر دوره ای روشهایی برای مبارزه با آن ایجاد شده بود ، اما به طریقه صنعتی و در مقیاس بزرگ به کار گرفته نشده اند ، مانند سرد کردن با استفاده از مواد طبیعی . در ایران و برخی از نقاط دنیا مرسوم است که فرشها را لوله و یا تا کرده و در میان آن ها حبه های نفتالین و یا کافور قرار می دهند تا بخارهای متصاعده از این مواد محیط زیست را برای این حشره نامناسب سازد ، که البته طریقه ای به نسبت قدیمی ولی با ارزش و مفید است

چهار روش عمده برای مبارزه با بید وجود دارد:

۱. مسموم کردن محیط تغذیه و تنفس لارو:

در این روش از بخارات مسمومی استفاده می شود که برای لارو کشنده می باشد . البته علاوه بر لارو خود بید نیز از بین می رود ، اما تخم بید باقی می ماند . پس کاربرد این روش دائمی نیست . موادی که در این روش استفاده می شود نباید برای انسان مضر باشد ، مثلاً سیانید هیدروژن (HCN) برای خود انسان نیز خطرناک است و نباید بکار رود . در گذشته از گاز (SO2) برای این منظور استفاده می شده که مقدار زیاد آن نیز برای انسان مضر است.

امروزه از مواد آلی مثل نفتالین استفاده می شود ، که به دلیل پایین بودن نقطه جوش آن در یک محیط بسته غلظت گاز آن افزایش پیدا می کند ، بنابراین در یک

فضای بسته مانند درون يك چمدان که لباسهای پشمی داخل آن قرار دارد روشی ارزان و راحت است.

علاوه بر نفتالین ، ماده آلی دیگر به نام پارادی کلروبترن به کار می رود که عملکردی بهتر دارد ، بوی تند و زننده ندارد و بوی آن نسبت به نفتالین زودتر زدوده می شود . از کافور نیز به عنوان ماده ضد بید استفاده می شود که تاثیر آن به مراتب از نفتالین و پارادی کلروبترن کمتر است و بر روی بید قالی هم تاثیر ندارد

۲. جلوگیری از خسارت بید با روش سرد کردن:

در این روش کالای پشمی را در سرما نگهداری می کنند ، مثلاً در انگلستان و آمریکا جهت نگهداری پوست خز از این روش استفاده می شود . در این روش بید از بین نمی رود بلکه به خواب می رود و در صورت گرم شدن ، فعالیت خود را شروع می کند ، تنها کاری که می توان انجام داد این است که با گرم کردن و سرد کردن متوالی لاروها را از بین برد . بعنوان مثال : کالا ابتدا در دمای (8- سانتیگراد) و بعد در دمای (10 درجه سانتیگراد) قرار داده می شود . این عمل چند بار تکرار می شود . بعد از تکرار این عمل و از بین رفتن لاروها ، می توان کالا را در دمای (4-5) درجه برای مدت زمان طولانی و به دور از آسیب بید نگهداری نمود

۳. مسموم کردن بید از طریق تماس با سم:

در این روش ماده به کار برده شده باعث مسموم شدن و از بین رفتن بید و لارو می گردد . سم (D.D.T) که مشتق از دی فنیل متان است ماده ای است ارزان قیمت و به میزان (0/1-0/25) درصد برای ضد بید کردن پشم استفاده می شود . ثبات شستشویی ندارد یعنی در اثر شستشوی کالا از بین می رود . استفاده از آن در طبیعت ممنوع است که به دلیل غیرقابل تجزیه بودن آن می باشد

ماده دیگری که به عنوان جایگزین آن به کار می رود ، کلروفنیل کلرومتیل سولفور (CCS) می باشد.

مواد به کار رفته در این روش به صورت سطحی روی الیاف می نشیند و به مرور زمان از کالا جدا شده و یا بر اثر شستشو از بین می رود

۴. استفاده از داروهایی که بر دو قسم می باشند:

الف - غیر ماکول کردن کالا (غیر قابل خوردن کردن کالا)

گفتیم ساختار شیمیایی پشم کراتین است ، یعنی پیوندهای دی سولفیدی بین زنجیره ها وجود دارد که لارو این پیوندها را شکسته و بعد زنجیره های پروتئینی را خورده و هضم می کند . حال اگر این پیوندها شکسته شده و با ترکیباتی مانند فرم آلدئید دوباره پیوند داده شوند ، به دلیل تغییر نوع پیوند لارو قادر به شکستن این پیوند نبوده و پشم برلای لازو قابل خوردن نمی باشد .

ب - مسموم کردن لارو از طریق خوردن کالای مسموم:

در این روش پشم مسموم و آلوده می شود که در صورت خورده شدن پشم توسط لارو ، لارو از بین می رود . این مواد جذب پشم می شوند و از ثبات شستشویی نسبتاً خوبی برخوردار می باشند . از ویژگی هایی که این مواد باید داشته باشند عبارتند از:

۱. بر خصوصیات فیزیکی الیاف ، مانند: زبردست و استحکام الیاف اثر نامطلوب نداشته باشند.
۲. رنگی نباشند ، زیرا باعث لگه گذاری بر روی پشم می شوند
۳. از نظر شیمیایی اثر سوء بر ثبات رنگ نداشته باشند
۴. برای انسان ایجاد حساسیت یا مسمومیت نگند.
۵. قیمت آنها مناسب باشد.

تحقیقات دامنه داری برای مواد ضد بید انجام گرفته که مواد تولید شده تا حد امکان ویژگی های ذکر شده در بالا را داشته باشند . از جمله این مواد می توان به : سدیم فلوراید ، آلومینیم فلوراید ، اسید پتاسیم فلوراید ، آلومینیوم فلور و آنتیمون اشاره کرد که بسیاری از ویژگیهای بالا را دارد و تنها ثبات شستشویی چندان بالایی ندارند.

امروزه از ترکیبات آلی جدیدی استفاده می شود که شبیه رنگهای اسیدی میلینگ بوده و حتی زمان رنگرزی می توان همراه رنگ استفاده کرد این مواد در مراحل مختلف پشم شویی ، رنگرزی و حتی بعد از بافت فرش می توان به کار برد و مقدار مصرف این مواد حدود (3-1/5) درصد است و از جمله این ترکیبات می توان به موارد زیر اشاره کرد.

- ضد بید کردن پشم زمان رنگرزی:

این روش به صورت يك مرحله و ترجیحاً دومرحله اي در زمان رنگرزي انجام مي شود ، آنچه مهم است PH مناسب و درجه حرارت و زمان مناسب مي باشد که حدود 30 دقیقه در دماي (40-50) درجه مي باشد.

باید ماده ضد بید رقیق شود ، کالا از حمام خارج و ماده ضد بید به طور یکنواخت در حمام اضافه و سپس کالا در آن قرار گیرد.

ضد بید کردن پشم زمان پشم شویی:

مناسب ترین روش زمان پشم شویی است جهت ضد بید کردن پشم ، زیرا در صورت ماندن در انبار به مدت زیاد نگرانی بابت بیدزدگی وجود ندارد و در هزینه ها نیز صرفه جویی می شود . زیرا در يك مرحله صورت میگیرد و نیروی کار نیز کمتر است و جذب ماده ضد بید تقریباً صددرصد است و کیفیت عملیات ضد بید مالی خواهد بود.

در اروپا برخی برای جلوگیری از صدمه حشره بیر فرش هارامیان صفحه های روزنامه که محتوی مقدار زیادی هیدروکربورهای نفتی است لوله می کنند و به مدت های طولانی آن ها را به این طریق محافظت می کنند ولی مهمترین توصیه برای جلوگیری از بیدخوردگی فرش آنست که هر روزه در صورت امکان با بارگذاردن پنجره ها و درب های اطاق ها و سالن ها برای مدتی به فرش ها جریان هوا داده شود.

منابع :

- مقاله ، شرایط نگهداری و انبارداری بافته ها / امین شیرازی ، شهرزاد / بهادری ، رویا / کتابخانه اداره امور پژوهشی آستان قدس رضوی
- rugart.mihanblog.com
- **بخش علمی و عملی پروژه :** منصوره ملا احمدی / کارشناس مرمت اشیاء فرهنگی و تاریخی سعدآباد
- **محل نگهداری و نمایش :** موزه هنر و مردم مجموعه فرهنگی تاریخی سعدآباد

خرداد 1392